

Prologus Galeatus,

mini. Triplicitas ergo Signorum tribus Planetis regitur, quorum prima praefectura in die, altera, nocte: tertia communis; quia primis Planetis interjecta. Prima Triplicitas est, & dicitur *igneae*; quam moderantur Sol, Joviter & Saturnus. Sol in die, Joviter nocte, nocte dieque Saturnus. Triplicitas secunda, quae dicitur *terrea*, habet Praefides Venerem, Lunam & Martem: hunc in utroque tempore, Lunam nocte, Venerem in die. Tertia, quae *aerea*, gaudet Dominis Saturno, Mercurio & Jove. Dies à Saturno, nox regitur à Mercurio: utrumque Jupiter moderatione coadjuvat. *Aquea* denique triplicitas Rectores habet Venerem, Martem & Lunam. Haec utroque dirigit tempore, in die Venus, Marsque nocte. Haec emblemata excogitarunt Astronomi; & quod pejus, fidem praestant.

15 Post hasce dignitates est dignitas Terminorum Planetarum, qui etiam vocantur *Fines*; extra quos parum aut nihil valet virtus Planetarum in Signis, & intra quos, proportionaliter ad partes Signorum, praevalent magis Planetarum potentia. In reliquis dignitatibus fit proportio totius cum toto: in hac autem, totius virtutis Planetarum cum partibus Signi. Haec inventio fuit Aegyptiorum, etsi in divisionem terminorum, illorum assignationi contradicat Ptolomeus. Apud Chaldaeos variantur termini Planetarum, ut videri quia apud Thom. Stanlejum in *Philosoph. Oriental.* 1. sect. 2. à cap. 20. Nos sequemur, quam facit Jovian. Pontan. in lib. de *Rebus Coelest.* uti exhibebimus in *Mens. Isagog.* Totius Zodiaci (divisi in grad. 360.) ratione *Finiam*, seu Terminorum, tribuuntur Saturno grad. 50. Jovi, 79. Marti, 66. Veneri, 89. Mercurio, 76. Sol & Luna fines non habent: regnant enim inter Planetas. Signiferi totius imperium penes illos esse, constat: Sol igitur medietate, quae à sua domo incipit (nimirum à Leone, Capricornum usque) clauditur. Similiter Luna à medietate (quae à principio Aquarum, usque ad Cancrini finem) se porrigit. Sunt igitur Sol & Luna in illis medietatibus, sicut Planetæ reliqui in suis finibus.

16 Ultima dignitas Planetarum est, quae dicitur *Facies*. Zodiacus in longitudinem supponitur divisus in 12. Signa: Signum quodlibet in 30. gradus: hi gradus subdividuntur in tres portiones aequales; quas *Facies* Planetarum dicunt Astronomi, qualibet continente denos gradus, unde nomen *Decuriarum*, & *Decanorum*, juxta Manilium, 4. *Astron.* à v. 298. cap. 1.

Quam partem decimam dixerunt Decania gentes.

A numero nomen positum est, quod partibus Astra

Condita tricenis propria sub sorte feruntur.

In his locis singuli Planetæ dominio gaudent: Mars principium obtinet, quia prima Arietis facies Marti tribuitur, secunda Soli, tertia Veneri. Sic primam Iuri Mercurius possidet, secundam Lunam, tertiam Saturnus: unde prima Genitorum est Jovis, secunda Martis, & sic deinceps secundum ordinem Planetarum, & successorem Signorum. Nota ne in aequivoco sit labor, Facies esse aequivocum: significat enim Decuriam, Rectorem, seu Genium Decuriae, & simulacrum, seu imaginem Phoenomeni, signatam per hieroglyphica, uti diximus n. 3. & 4. ad Myriogenesim, sive Horoscopus, & exhibebimus die 1. 11. & 21. cujusque Mensis. Dominantur hujusmodi systematibus Planetæ, sicut afficiuntur infortunios; dum sunt *Cadentes* sub angulis, *Ascendentem* nec respiciunt, vel extra suas dignitates existunt, vel sunt in dignitatibus inimicorum. Unde Planeta dicitur *Vacuus*, ab uno separatus, & ab alio non receptus: sicut Planeta *Ferinus*, qui Signum tenet, quod nullus Planeta respicit. Dicitur Planeta *Peregrinus*, modo sit extra suas omnes dignitates: sicut *Combustus* juxta nonnullos, dum sub radijs Solis, vel in *via combusta* est (de qua die 3. Octobr. n. 1.) quia vires Planetarum augentur vel languent respectu habitudinis ad Solem: juxta alios, solum dici potest Planeta *Combustus*, dum cerni nequit, nec oculis se offert propter nimiam propinquitatem ad Solem. Summe dicitur *Combustus*, dum in grad. 12. remanet, quia tunc oppressus. Denique Planeta dicitur *Triumphans*, vel esse in *Carpento*, quasi in curru; ubi duabus aut tribus dignitatibus gaudet: *Domio*, & *Exaltatione*, vel simul *Termino*. Praetermitto alia, quae operi non necessaria, uti *Almugiam*, & *Dodecatemoria*, videnda apud Gallucium d. lib. 2. cap. 10. & Pontan. 1. de *Reb. Coelest.* cap. 42.

17 Aspectus Planetarum quinque sunt: *Conjunctio*, scilicet, *Sextilis*, *Quadratus*, *Trinus* & *Oppositio*; qui solent etiam dici *Radiationes* Planetarum. *Sextilis* & *Trinus* amicitiae sunt: *Quadratus* & *Oppositio*, inimicitiae. *Conjunctio* anceps est: bonorum bona, malorum mala. Fit ergo *Conjunctio*, quum duo Planetæ sive per longitudinem, sive per latitudinem, unico tantum gradu distant à se invicem: vel proprie, dum sunt in eodem gradu & minuto. *Sextilis* radiatio est, cum centra duorum corporum Pla-

netarum duobus Signis distant, hoc est, sexta Zodiaci parte, vel 60. gradib. *Terragonus*, seu *Quadratus* dicitur, quum quarta Zodiaci parte remoti sunt: id est, tribus Signis, vel 90. gradib. *Trinus* vero tertiam Zodiaci partem inter Planetas comprehendit, nimirum, quatuor Signa, vel 120. gradus. *Oppositio* denique fit, quando inter Planetarum corpora sex intercedunt Signa, nempe, 180. grad. Vid. Jul. Firmic. 2. *Martibescos*, cap. 25. Durant autem hujusmodi aspectus, quantum persistunt Planetarum radij; unde fiunt *applicationes* & *separationes*. Totum intelligendum de Planetis, quandiu sub ecliptica: equidem uti observat Sacro-Bosco, cap. 1. ibique Clavius: *Sol semper decurrit sub Ecliptica: omnes vero alij Planetae declinant vel versus Septentrionem, vel versus Austrum: quandoque autem sub Ecliptica.* Radiatio *sextilis* aspectus dicitur imperfectae amicitiae, & *Trini* perfectae amicitiae; quia Signa sextili aspectu, unica tantum qualitate concordant: tunc vero, omnino Signa cum Signis conformantur qualitatibus. *Quadratus* est imperfectae inimicitiae, quia Signa hoc aspectu unica tantum qualitate discordant: *Oppositio* autem omnimodae inimicitiae; quia Signa suis qualitatibus & situ contraria ex diametro sunt. *Applicatio* Planetarum est, quando per 6. grad. id est, medietatem radiorum aspicientis, Planeta adhæret alteri. *Separatio*, ubi uno gradu à vero aspectu Planeta alterum relinquit. *Prohibitio* dicitur obex conjunctionum, aut radiationum Planetarum; sitque corpore, aspectu & retrogradatione. Corpus Planetae alterius aspectum impedit, dum propè accedit. Prohibetur aspectu, ubi Planetae radij tertio propius, quam aspicienti diriguntur. Retrogradatione vero, quando Planeta alteri applicans, regreditur, antequam ei conjungatur. Etiam datur *Translatio* luminis in Planetis: quae contigit, ubi levis Planeta à graviore superatur, & alteri dehinc conjungitur. Gravi or Planeta dicitur superior; qui inferior, levis: ut Saturnus respectu Jovis, hic respectu Martis, &c. Etiam translatio luminis fit, quando levis Planeta graviori jungitur: tunc enim Planeta medius naturam & lumen primi Planetae in tertium tradit: v. g. quum Sol Marti applicat, & Mars Saturno: tunc Mars lumen Solis in Saturnum mittit. *Receptio* pariter Planetarum datur: quae quidem potens & debilis est: *Potens*, quando Planeta aliquod dominium ibi habet, ubi alter est Dominus domus, vel exaltatur, & illi se applicat. *Debilis*, dum se ap-

Manil.

Facierum
acceptiones.

Quid sit
Planeta va-
cuus, feri-
nus, pere-
grinus, com-
bustus, &
in carpen-
to?

Aspectus
seu radiatio-
nes.

Quid illo-
rum con-
junctio?

& totius operis argumentum.

Sextilis,
Quadratus,
Trinus,
& Oppositio.

Quid applicatio & separatio?

Prohibitio,
& quot modis sit?

Quid luminis translatio?

Receptio?

plicat alteri Planetae, Domino Terminis & Facies; quae sunt minoris dignitatis. *Redditus* quoque in radiatione datur; sitque & ratione virtutis Planetarum, & ratione luminis. *Ratione luminis*, cum duo Planetae inter se distantes, alicui tertio junguntur: tunc enim tertius, illorum lumen accipiens, ad eos aspectu, vel ad alia mittit loca Zodiaci. *Ratione virtutis*, ubi Planeta à propria domo, vel alia dignitate, alteri jungitur, qui *combustus* aut *retrogradus* est: tunc hic, quia virtutem retinere nequit, aspicienti mittit seu potius, remittit. Alia notare quibam, sed protraheretur §. articulus. Adeundus profectò Ortho Brundellius libell. de *Diffinitionib. & Terminis Astrolog.* sicut de Eclipsibus Solis & Lunae ante Christ. Ricciolus, Tom. 1. in *Almagest.* lib. 5. cap. 19. Fusè que cuncta in hujusmodi facultate singulari ingenio inveniuntur Tom. 2. *Encycloped.* Joann. Henric. Alstedij, in *Uranometria*, p. 4. lib. 17. à cap. 2. Ferè per singulos dies figentur ortus & occasus Constellationum; & in Mensium Isagoge, quid portendunt cometæ in coelestibus Signis; ex Junctino & alijs, principe Albumasare.

18 Vidimus gradus Signorum, quibus alij addunt *Lucidos*, *Fumosos*, *Tenebrosos*, *Vacuos* & *Puteales*; qui Planetas afficiunt fortunio, vel infortunio, propter stellas fixas, ibi existentes. *Lucidi* fortunio, cæteri infortunio: at *Vacui* utroque carent usu. *Lucidi* augent fortunam, quia ibi stellæ qualitibus convenientes, & Planetae in dignitatibus. Alij econtra. Qui sint in Decurijs Mensium dicemus, etsi arbitremur (nisi in nauticam, medicinam & agriculturam) hujusmodi judicia, vanitates & insanias falsas. Vanorum scopus dirigitur in Judicariam ad quodlibet quamvis liberum: liberumque jure prohibitum. Nullus Astrorum effectus in liberam voluntatem. Nihilominus tamen pro naturalibus describam *Domus* coeli, ab Astronomis inventas.

19 Coelum per Aequatorem divisum astruximus in duas medietates, sicut Signa per Eclipticam: Zodiacum in 12. partes, atque in quartam ipsa Signa. Hæ divisiones dicuntur fixæ, immobiles & perpetuæ. Alia divisio est quæ in perpetua, successiva permutatione versatur, diversaque mutationes continuo fortitur. Græcè *Dodecatogon*, id est, *Duodecim Mansiones*, seu *Cæli domus*, quibus attribuantur diversæ significationes tam quò ad genesim, quam quò ad athla, id est, actiones, illo horoscopo natorum. O curas hominum! Nesciunt presentia & explorant maximoperè futura; quasi illorum

Redditus

Quid gradus lucidi, vacui & puteales?

Quae & quales Signorum triplicitates ex Planetis?

Qui fines & Termini Planetarum in Signis?

Cur non habent Sol & Luna?

Quid facies?

Prologus Galeatus, 38

esset, nosse tempora vel momenta, quae Pa-
ter posuit in sua potestate. Coelum primo
per meridianum circulum, in duas partes
æquales dividitur: pars quae versus Orien-
tem, *Ascendens* dicitur: quae Occidentem,
Descendens. Tunc additur cœlo, siccine di-
vîso, circulus horizontis; quo quidem cum
meridiano, tota cœli sphaera manet divisa
quatuor in partes æquales; quarum princi-
pia, *Cæli anguli*, sive *Cardines* nominan-
tur: hoc est, quatuor eclipticæ gradus, qui
meridianum, tam in media nocte, quam in
meridie; & horizontem tam exortivum,
quam occiduum, statâ horâ puncto que per-
tingunt. Hinc ex quatuor quartis, quæ pri-
ma est, signatur ab oriente ad cœli medium:
secunda, hinc ad occidentem: hinc tertia
ad mediam noctem, ac hinc quarta usque
in orientem. Qualibet harum rursus dividi-
tur in tres æquas partes (quarum in *Æqua-
tore* æqualis erit distantia) quæ *Domus*, *Do-
micilia*, *Habitacula*, vel *Hospitia* dicuntur.
Prima domus initium sumit ab horizonte
exortivo (qui appellatur *Angulus orientis*,
sicut quarta, *Angulus terra*; septima, *An-
gulus occidentis*; & decima, *Angulus medij
cæli*) & secundum Signorum ordinem ter-
minatur in circulo succedente: equidem si-
cut 1. 4. 7. & 10. domus dicitur *Angularis*;
2. 5. 8. & 11. sequentes has, dicuntur *Suc-
cedentes*: reliquæ 3. 6. 9. 12. *Cadentes* no-
minantur; quia debiles sunt, sicut Planetæ
illis in domibus existentes. In prima domo
orientali collocatur Signum *Arietis*: in cœ-
li culmine, *Cancer*: in occidentali cardine,
Libra; & in angulo terræ, *Capricornus*: quæ
quidem domus sunt maximæ virtutis; sicut
Succedentes, minoris: *Taurus* enim suc-
cedit *Arietis*, *Cancer* *Leo*, *Scorpius* *Libra*, & *Aqua-
rius* *Capricorno*. Hinc quatuor reliquæ domus
dicuntur *Cadentes*, nimirum, *Gemini*, *Virgo*,
Sagittarius & *Pisces*; quippe tunc debilissimæ
conditionis.

20 Prima domus dicitur *Vita*, quæ qui-
dem *Gaudium* appellatur *Mercurij*: hoc est,
requies, & fructio, propter summam inter
Signum & Planetam in illa domo qualita-
tum concordiam. Secunda dicitur *Substan-
tia* & *spes*: est succedens. Tertia, quæ ca-
dens, vocatur *Dea*, vel *Fratres*: est *Gau-
dium Luna*. Quarta Angularis, dicitur *Pa-
Martius*—*Aprilis*—*Majus*—*Junius*—*Julius*—*Augustus*.
Aries—*Taurus*—*Gemini*—*Cancer*—*Leo*—*Virgo*—

Septemb.—*Octob.*—*Novemb.*—*December*—*Januarius*—*Februarius*
Libra—*Scorpius*—*Sagittarius*—*Capricornus*—*Aquarius*—*Pisces*—
7 6 7 8 9

Quid &
que sint
cœlestes in
sphaera Do-
mus?

Ordo do-
morum.

Ingressus
Solis in Si-
gna.

rentes. Quinta succedens, *Liberi*: est *Vene-
ris Gaudium*. Sexta cadens, dicitur *Valeriu-
do*, quæ *Gaudium Martis*. Septima cardin-
alis, vocatur *Conjux*. Octava succedens,
Mors. Nona cadens, *Religio*, sive *Deus*: est
Gaudium Solis. Decima angularis signatur
per *M.C.* hoc est, *Majus cuimen*. Undeci-
ma succedens, dicitur *Bonus demon*: *Gau-
dium est Jovis*. Ultima cadens, quæ *Satur-
ni Gaudium*, vocatur *Melus demon*. Alijs
nominibus *Ægyptij* cum *Genijs Mundi*
schema hocine deaurarunt; sed eadem in
utrisque mens & intuitus. Ad Kircher. d.
Class. 7. cap. 5. Quas non ineptias harum
domorum combinationibus, & Planeta-
rum situ effutiunt delirij *Judicarij*? Nolo
dicere, nec *AA.* signare; quippe quæ vo-
munt, non solum indigna catholici, sed ra-
tionalis. Hæc satis sint pro dicendis singu-
lis mensibus de influxu Signorum in ortu,
culmine, occasu & imo in cœlo; in quo ma-
joris mihi extitit notitiæ brevitatis, quam
notitia. Huc igitur recurrendum, ubi quid
diebus aut mensibus commune occurrerit;
ne iteretur, quod signatur usquequaque, &
lector ignoret quod exprimitur ibi tantum
per indicem.

21 Dies ergo Siderales & gradus Signi
presigentur in Mensibus singulis diebus: at
sciendum, non apponendos ad amulsim
solis, sed præut generaliter signantur ab
Auctoribus (idem intelligendum de Man-
sionibus *Lune*, sive *Hospitijs*, ut dicunt Ara-
bes) igitur aliter, nequibant implere in-
æqualitatem mensium Romanorum. Unde
tempore stato, fixove rem non fixam & con-
tinuam signant, ut servetur ordo Romanus,
cui aptant cuncta peregrinarum nationum.
V. g. Sol 22. Maji, ingreditur *Geminos*: ve-
rum die 21. primus in illis *Solis* signatur
gradus, & prima Signi *Decuria*, *Præses* &
Facies; quia in *Ariete* (à quo incipit annus
Astronomicus, primus gradus & prima *De-
curia* initium acceperunt: sicque anni te-
nor continuatur usque in finem. De ingressu
Solis in Signa proprijs in locis dicemus: at
si desideratur certissimè dies, contemplan-
da Tabula sequens, in qua Menses & Signa
cum numeris infra se. Ablato ergo ex 30.
hocine inferiore numero, clare patebit,
quo die Sol ingreditur Signum.

Nomina
domorum.

& totius operis argumentum.

§. V.

De Diebus Ludicris.

Ubi infra, numerus 6. ingressus erit die 24.
Ubi 7. die 23. Ubi 8. die 22. Ubi 9. die 21.
denique ubi 11. die 19. tot enim dies restant
usque ad 30. compendium curius *Solis* in
Signis. Hujus Tabulæ usus in curiosiora se
extendit: per illam igitur Mathematicè
constat, quem *Eclipticæ gradum* teneat *sol*
quolibet anni die. Ad cognitionem ingres-
sus *Solis* in Signa, ut diximus, ex 30. arietur
numeris, qui est infra Signum & Men-
sem. In cognitionem gradus *Solis* in utro-
que, e contra additur numero 30. numerus,
in fra Signum collocatus; & constat eviden-
ter quotus gradus *Solis* in Signo & Mense:
v. g. Martij die 10. quem *Eclipticæ gradum*
S. tenebit: Patebit e vestigio. Numero 10.
diei, adde numerum 9. qui est sub *Ariete*
(Martij Signo) numeri unâ, 19. conficiunt.
In 19. ergo gradu *Piscium* erit *sol* die de-
cima Martij. Semper enim numerandum
usque ad 30. equidem quod hoc Signum
30. grad. constat. Si numerus co inflatus mi-
nor est, quam 30. indicat in me. se gradum
Signi mensis anterioris, ut in exemplo præ-
fatio. Si major 30. numerus fuerit; relictis
30. reliquus numerus, sive analectum, gra-
dus erit *Solis* in *Eclipticæ*: v. g. die 28. *Mar-
tij*. Si huic numero, adduntur 9. quæ sunt sub
Ariete, conficiunt 37. Rejctis 30. in grad.
7. *Arietis* erit *Sol*, die 28. *Martij*. Si vero
numerus coalescens ex die Mensis & Signi,
duntaxat fuerit 30. *Sol* tunc exiit in fine
mensis præcedentis, & in principio Signi
mensis propositi.

Unde scie-
tur gradus
Solis in *Ecli-
pticæ*

Quid signi-
ficentur per *Ae-
ris* tempe-
statem?

22 Prænotandum denique, quoties
orto aliquo sidere, vel Alterissimo, dicitur
Aëris conturbatio; non debere intelligi de
turbine, typhone, aut venti procelia (ni
expressè notetur) sed de aëris qualitate, seu
alteratione: etenim corpora bene vel male
se habent, juxta hujus elementi conditio-
nem. Constat namque juxta aëris statum
non solum alterari corpora infirmorum, sed
& valentium. Ex his omnibus, quæ meo
judicio fanatici erga convariationes, & in-
fluxus delirant *Judicarij* videlicet citatos *As-
tologos* maximè totum opus *Francisci
Junctini* in *Astrolog. specul.* apud quem in
Kal. Astrologic. invenitur non solum dies
nativitatis virorum illustrium; sed hora &
minuta: quod quidem apud *Astrono-
mos* plausu, apud cordatos per-
ploditur risu, & jurè.

* * * * *
* * * * *

1 HI dies pertinent ad Spectacu-
la, in quæ nimis profusi tam
Græci, quam Romani. Quid oportet (ait
Maximus Tyrius, *serm. 33.*) *Arbeniensium
factis memorare? Civitas omnis celebratum
& hilaratum referta est. Nulla enim pars
anni voluptatis ullius sorte carebat: classe qui-
dem certabant, domi verò festa celebrabant.*
Romæ etiam fastus & luxus. Præter *So-
lemnia*, erant quotidiana spectacula. Ta-
xat Seneca. *Mane leonibus & ursis homines,
meridie spectatoribus obijciuntur* (inquit, *Epist.
7.*) *interfectores interfecturis jubentur obijci,
& victorem ad aliam detinent eadem. Inter-
missum est spectaculum? Interim jugulantur homi-
nes, ne nihil agatur.* Idem Sueton. in
Clau. cap. 34. & Apulejus, 4. *Meta-
morph.* Unde Tertullian. in *Apolog.* cap. 15.
infit: *Risimus & inter ludicras meridianorum
crudelitates, Mercurium, mortuos cauterio exami-
nantem.* De his ergo ludis nihil dicemus,
sed publicis.

Spectacula
quodiana

2 Ludi alij erant *Circenses*, alij *Sceni-
ci*. *Circenses* dicebantur, haud quia circum-
enses exercebant; sed quia agebantur in
Circo Maximo, sicut *Scenici*, quia in Thea-
tro: de quo fuscè Jul. Cæsar *Bulenger*. Tom.
2. *System. de circo & Theatr.* & *Rosin.* lib.
5. *Antiq. Rom.* ubi ludorum tam hinc, quam
ibi species videlicet. Mariana de *Spectacul.*
cap. 2. dividit *Spectaculum* (quod non aliud,
nisi ludus voluptatis gratiâ publicè susce-
ptus, in *Scenica* & *Gymnica*, de quibus suis
in locis. *Spectacula* fiebant vel in Theatro,
cujus figura semicirculi erat, in fronte ob-
jecta scenâ, ubi ludi committebantur; vel
in Amphitheatro, quasi ex duplici theatro,
quod quidem extendebatur majore longi-
tudine, quam latitudine; in quo vel gladi-
atores cum feris, vel inter se pugnant, vel
feræ tantum. Videlicet *Bulenger.* de *Circo
Romano*, & *Just. Lips.* de *Amphitheatr.* quod
ejus partes scitè describuntur. Ludi erant
sacra. Constat ex *Davide Origano*, qui in
Kalendar. Rom. de *Ludis Palatinis*, 17.
Januar. ait: *Fiebant in parvo Templo rotun-
do.* Dicemus ibid. n. 13. Ex his specta-
culis alia dicebantur *sacra*, quia in hono-
rem Deorum fiebant; ut *Cerealia*, *Megale-
sia*, &c. Alia *voriva*, etiam in Deorum hono-
norem, modò aliquid fasti *Reipublicæ*
contigisset ad votum. Alia *Feralia*, uti in
justis *Coss.* & *Imperatorum*, quæ extensa in
ho-

Ludi varij.

Ubi